

24. 04. 2010. 00:00h | N. JOKIĆ

INTERVJU: DANIJEL GANSER, ŠVAJCARSKI ISTORIČAR I PROFESOR UNIVERZITETA

Terorizam je za Ameriku unosan biznis

Američka politika je politika straha, na ljude se utiče zastrašivanjem, a primer za to su događaji posle 11. septembra, koji je poslužio kao povod za napad na Irak i ugrožavanje ljudskih prava. Od kada su se dogodili atentati 11. septembra 2001. godine Savet bezbednosti UN ustanovio je u ime borbe protiv terorizma "crne liste" sa imenima osumnjičenih lica koja niti imaju prava da se kome žale, niti da znaju za što su kažnjeni.

Uspostavljena je mreža tajnih zatvora i letova CIA u kojoj kidnapovanja, ilegalni prevoz i mučenja "odrađuju" delom privatne kompanije sa kojima CIA ima milionske ugovore. Dodajmo tome da je CIA 2001. sklopila tajni ugovor sa organizacijom SNJIFT koja kontroliše skoro sve finansijske transakcije u Evropi.

Da li su posle 11. septembra 2001. godine strah od terorizma i borba protiv terorizma postali biznis - pitali smo Danijela Gansera, uglednog švajcarskog istoričara, poznatog po knjizi "Tajne armije NATO", prevedenoj na više jezika, a ona je bila i tema njegovog doktorata.

- Terorizam pre svega znači strah. Danas smo u situaciji da vidimo da se provodi politika koja se bazira na strahu, na ljude se utiče preko zastrašivanja. Postoje tri teorije zavere o 11. septembru. Prva teorija zavere kaže da je Osama bin Laden

počinio atentate zajedno sa još 19 islamističkih terorista. Druga kaže da su Buš i Čejni pustili Bin Ladena i ostale kriminalce da rade i tako žrtvovali 5.000 ljudi. To je naravno zločin, ali im je to navodno bilo potrebno da bi imali povod za rat protiv Iraka i smanjili građanska prava. Treća teorija zavere kaže da Bin Laden nema nikakve veze sa celom pričom i da su kriminalne snage iz Pentagona i iz CIA sve to same počinile. Delovali su navodno kao insajderi. Te tri teorije ne mogu da budu istovremeno istinite.

x Da li vi lično verujete u jednu od tih teorija?

- Ne opredeljujem se ni za jednu od ovih teorija zavere, ali smatram da treba proučavati 11. septembar kako bi se objasnilo ono što zvanična istorija još nije objasnila. Recimo, svi uglavnom znaju da se tog dana srušila prvo jedna kula, a zatim druga pošto su u njih udarili avioni. Postojala je, međutim, treća zgrada koja se zove NjTC 7

- ona se srušila a da u nju ništa nije udarilo. Zašto se srušila i to za samo sedam sekundi? Da li je to bila kontrolisana eksplozija iznutra, da li je njeno rušenje pak uzrokovala vatra unutar zgrade? Zvanični izveštaj američkog Kongresa objavljen u leto 2004. godine čak i ne pominje tu treću kulu koja se srušila. Sa mojim studentima pročitao sam čitav taj izveštaj od 600 strana u kome nedostaje jedna srušena zgrada, što je neprihvatljivo. Taj izveštaj nije jasan i nije častan. Jedno je jasno: oni koji stoje iza atentata 11. septembra, bilo da su muslimani, bilo da su Amerikanci, bilo da su jedni i drugi - hoće da posle atentata bude raširen strah. Dakle, još je prisutna strategija tenzije (kada u atmosferi masovnog straha ljudi žele uvođenje reda) koju analiziram u mojoj knjizi o tajnim armijama NATO-a.

x Šta znači strategija tenzije?

- Strategija tenzije bila je suština tajnih armija NATO-a koje su od kraja Drugog svetskog rata delovale na ilegalan način u skoro svim zapadnoevropskim zemljama da bi njihovo postojanje i umešanost u atentate u Italiji pod imenom "afera Gladio" bili otkriveni devedesetih u Italiji. Strategija tenzije sastojala se u tome da se počinu teroristički akt i da se on onda pripiše nekom drugom, nekome ko je zvanični neprijatelj. Rezultat tog terorističkog akta je kolektivni strah. Dakle, u takvom slučaju reč je o manipulisanom terorizmu, o takozvanoj strategiji "lažne zastave".

x Zašto su osnovane tajne armije NATO-a?

- Kada su tajne armije NATO-a osnovane, poznate u Italiji kao sistem "Gladio" neposredno po završetku Drugog svetskog rata, Amerikanci i Englezi kontrolisali su zapadnu Evropu, a Staljin Istočnu. Susrešće se u Jalti i napraviće podelu. Prvi

izbori 1948. godine u Italiji pokazali su, međutim, da komunisti mogu da dođu na vlast. Tako nešto bilo je u suprotnosti sa Jaltom. U isto vreme stanovništvu je rečeno da je slobodno da glasa za koga hoće jer živi u demokratiji. U tom kontekstu bile su izvođene tajne operacije i stvorene strukture tajnih armija NATO-a u svim zemljama zapadne Evrope. CIA i britanska obaveštajna služba obučavale su antikomunistički orijentisane ljude. Rekli su da će ti ljudi biti aktivirani samo u slučaju sovjetske invazije, ali su ih upotrebljavali da bi kontrolisali stanovništvo.

x Kako su se te tajne armije NATO-a integrisale u državne strukture?

- Uzmimo na primer Italiju. U Ministarstvu za odbranu postojala je vojna obaveštajna služba u kojoj je postojalo jedno ultratajno odeljenje pod nazivom "Gladio". Tajne armije bile su deo vojne obaveštajne službe, ali ljudi koji su rukovodili tajnim armijama nisu bili pripadnici te službe - oni su bili privatne ličnosti. Upravo po tome je čitava ova konstrukcija izuzetna jer su u odeljenju za tajne armije koje je bilo deo vojne obaveštajne službe radili ljudi koji nisu bili u državnoj službi. Oni su bili volonteri i patriote koji su bili regrutovani, a tajne službe su koordinirale njihov rad po nalogu američke CIA i britanske službe MI6. NATO je takođe stvorio tajno pododeljenje u svojoj vrhovnoj komandi SHAPE (lat.). Stvorili su ACC (alajd klandestajn komiti - tajni saveznički komitet) i CPS (planing komiti - komitet za planiranje). Kao što vidite izvršno državno telo može uvek da stvori strukture za koje niko ne zna, koje su tajne.

x Da li je bilo reakcija u Parlamentima?

- Kada su, posle otkrića 1990. godine u Italiji, parlamenti u Švajcarskoj, Nemačkoj, Danskoj čuli da to postoji - oni su protestovali. Ubrzo se ispostavilo da su u svim državama ljudi iz svih političkih grupa, uključujući i levicu, kada su bili na vlasti, bili umešani. Nakon toga prestao je poslanički pritisak da se sazna istina. Devedesetih je utvrđeno je da je u Italiji u nekim atentatima pripisanim levici upotrebljavan eksploziv iz magacina NATO-a. Problem je što ne može da se dokaže da je NATO hteo da taj eksploziv bude upotrebljen za terorističke akcije. U Italiji su postojale dve istrage - jedna parlamentarna 1990. godine, a druga u Senatu. O tome je raspravljao i Evropski parlament i posle je zavladao tišina. Naravno, to je veoma delikatna politička tema za istraživanje jer NATO sada vodi rat u Avganistanu govoreći da se bori protiv terorizma. Ako se pronađu veze između terorizma i NATO-a u vreme hladnog rata to bi bio košmar za NATO. Mislim da istoričari kao što sam ja treba da istražuju hladni rat na nezavisan način - nezavisno od toga što NATO želi.

Nacisti saradnici SAD

- Postojale su nacističke strukture koje su bile korisne Amerikancima u borbi protiv komunizma. Imali ste Liča Đelija u Italiji, bliskog saradnika pronacističkog ustaškog režima u Hrvatskoj, koji je bio jedan od američkih ljudi u italijanskom "Gladiju". Takođe, i Hitlerovog saradnika generala Rajnharda Gelena u Nemačkoj. I Gelen i Đeli trebalo je da završe pred nekim sudom kao što je Nirnberg. Kristofer Simpson, istoričar, utvrdio je da je bilo ljudi sa krajnje desnice koji su bili zaštićeni. Sa moralnog stanovništva to nije bilo u redu, sa pravosudnog - bilo je ilegalno, ali je sa strateškog stanovišta to bilo efikasno - kaže Danijel Ganser.

Kisindžer pretio Aldu Moru

- Aldo Moro bio je predsednik Vlade Italije, demohrišćanin s desnog centra koji je želeo u vladu da uključi komuniste jer su imali 30 odsto mesta u Parlamentu. Išao je u Vašington gde je sreo Kisindžera koji mu je rekao da će zažaliti ako to uradi - to znamo sada iz knjige Morove udovice. Kada se vratio ipak je odlučio da objavi "istorijski kompromis" sa komunistima i bio je ubijen. Zvanična istorija danas kaže da su ga ubile "Crvene brigade", dakle krajnja levica, ali ima onih koji kažu da su to bile "Crvene brigade" u verziji korisnoj za Amerkinace sa ljudima koji su bili infiltrirani u njihove redove - otkriva Ganser.

Cilj - izazvati strah

x Da li razumevanje ove afere sa tajnim armijama NATO-a po vama olakšava da shvatimo šta nam se danas događa?

- Što se tiče današnje situacije: mi imamo terorizam u Evropi, u SAD, u Aziji, u Iraku i sada u Avganistanu, u Pakistanu. Terorizam uvek izaziva strah. Ako pogledamo slučaj tajnih armija NATO-a shvatamo da je terorizam ponekad manipulativan iako treba da naglasim da je veoma teško odrediti kada je reč o takvom terorizmu jer je u načelu teško saznati detalje terorističkog čina. To je ono što je po meni važno da se kaže kako bi ljudi počeli da razmišljaju.